

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԱՍ

Հոդված 82. Հայաստանի Հանրապետության նախարարությունների ենթակա մարմինները

10. Սույն օրենսգրքի 196-199-րդ հոդվածներով, 202-203-րդ հոդվածներով, 205-210-րդ, 212-215-րդ, 249-259-րդ հոդվածներով (ջրային համակարգերի մասով՝ բացառությամբ սույն օրենսգրքի 250-253-րդ հոդվածների), 261-262-րդ հոդվածներով (ջրային համակարգերի մասով), 349-րդ հոդվածի 1-2-րդ, 4-5-րդ, 10-րդ, 12-13-րդ, 20-րդ, 22-րդ մասերով սահմանված վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ վարույթ են հարուցում և իրականացնում Հայաստանի Հանրապետության գյուղատնտեսության նախարարության մարմինները:

ՀԱՏՈՒԿ ՄԱՍ

ԳԼՈՒԽ 27.

ԱՆԱՍՆԱԲՈՒԺԱԿԱՆ-ՍԱՆԻՏԱՐԱԿԱՆ ԵՎ ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ՈԼՈՐՏՆԵՐՈՒՄ ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԻՐԱՎԱԽԱԽՏՈՒՄՆԵՐԸ

Հոդված 195. Ցանքերի արածավերումը, դաշտում գտնվող գյուղատնտեսական կուլտուրաների հավաքված բերքը փչացնելը, ոչնչացնելը, կամ տուները վնասելը

1. Ընտանի կենդանիների (տնային անասունների կամ թռչունների) կողմից ցանքերի արածավերումը, կամ դաշտում գտնվող գյուղատնտեսական կուլտուրաների հավաքած բերքը փչացնելը կամ ոչնչացնելը, կամ տուները վնասելը՝

առաջացնում է տուգանք՝ ընտանի կենդանիների սեփականատիրոջ նկատմամբ՝ տասը հազար դրամի չափով:

2. Ցանքերի կամ տուների միջով գյուղատնտեսական տեխնիկայի կամ ինքնագնաց գյուղատնտեսական մեքենայի կամ այլ տրանսպորտային միջոցով (վտանգի աղբյուր հանդիսացող գույքով) անցնելը՝

առաջացնում է տուգանք՝ երեսուն հազար դրամի չափով:

Հոդված 196. Բույսերի կարանտինի վնասակար օրգանիզմների կամ բույսերի կարգավորվող ոչ կարանտին վնասակար օրգանիզմների վնասազերծման կարգը խախտելը

1. Բույսերի կարանտինի վնասակար օրգանիզմների վնասազերծման օրենսդրությամբ սահմանված կարգը խախտելը՝

առաջացնում է տուգանք՝ ֆիզիկական անձի նկատմամբ՝ տասը հազար դրամի չափով, իրավաբանական անձի նկատմամբ՝ քսան հազար դրամի չափով, իսկ պաշտոնատար անձի նկատմամբ՝ հիսուն հազար դրամի չափով:

2. Հողօգտագործողների կողմից բույսերի կարգավորվող ոչ կարանտին վնասակար օրգանիզմների վնասագերծման օրենսդրությամբ սահմանված կարգը խախտելը՝

առաջացնում է տուգանք՝ ֆիզիկական անձի նկատմամբ՝ հինգ հազար դրամի չափով, իրավաբանական անձի նկատմամբ՝ տասը հազար դրամի չափով, իսկ պաշտոնատար անձի նկատմամբ՝ քառասուն հազար դրամի չափով:

Հոդված 197. Կարանտինային ստուգման կամ համապատասխան մշակման չենթարկված նյութեր դուրս բերելը

1. Արտասահմանյան երկրներից ներմուծված՝ կարանտինային ստուգման կամ համապատասխան մշակման չենթարկված նյութերը սահմանային երկաթուղային կայարաններից, ավտոկայարաններից (ավտոկայաններից), օդանավակայաններից և այլ կետերից դուրս բերելը՝

առաջացնում է տուգանք՝ երեսուն հազար դրամի չափով:

Հոդված 198. Օգտագործումն արգելված, ժամկետանց, անորակ պեստիցիդներ կամ ագրոքիմիկատներ վաճառելը, պեստիցիդների կամ ագրոքիմիկատների վաճառքի կանոնները խախտելը կամ պեստիցիդների կամ ագրոքիմիկատների թույլատրելի մնացորդային առավելագույն քանակները գերազանցելը

1. Օգտագործումն արգելված, ժամկետանց կամ անորակ պեստիցիդներ կամ ագրոքիմիկատներ վաճառելը՝

առաջացնում է տուգանք՝ հիսուն հազարից հարյուր հազար դրամի չափով:

2. Պեստիցիդների կամ ագրոքիմիկատների վաճառքի՝ օրենսդրությամբ սահմանված կանոնները խախտելը՝

առաջացնում է տուգանք՝ երեսուն հազարից հիսուն հազար դրամի չափով:

3. Հողօգտագործողի կողմից հողում կամ բուսական ծագում ունեցող մթերքներում պեստիցիդների կամ ագրոքիմիկատների թույլատրելի մնացորդային առավելագույն քանակները գերազանցելը՝

առաջացնում է տուգանք՝ քսան հազարից հիսուն հազար դրամի չափով:

Հոդված 199. Բուսասանիտարական անձնագրի տրման կարգը խախտելը

1. Բուսասանիտարական անձնագրի տրման կարգը խախտելը՝

առաջացնում է տուգանք՝ քսան հազար դրամից՝ հիսուն հազար դրամի չափով:

Հոդված 200. Թմրամիջոցներ պարունակող ցանքերի հսկողության իրականացման կարգը խախտելը

1. Կանեփի կամ ձիթախաշխաշի ցանքերի, դրանց կուլտուրաների բերքի պահատեղերի կամ վերամշակման օրենսդրությամբ սահմանված հսկողություն չիրականացնելը կամ դրա իրականացման օրենսդրությամբ սահմանված կարգը խախտելը, կամ թմրամիջոցներ պարունակող հնձած արտերի մնացորդների կամ արտադրության թափոնների ոչնչացման օրենսդրությամբ սահմանված կարգը խախտելը՝ առաջացնում է տուգանք՝ ութսուն հազարից հարյուր հազար դրամի չափով:

Հոդված 201. Մշակումն արգելված՝ թմրամիջոցներ, հոգեմետ (հոգեներգործուն) նյութեր պարունակող բույսեր ցանելը կամ աճեցնելը

1. Սույն օրենսգրքի 2-րդ հավելվածով սահմանված թմրամիջոցներ կամ հոգեմետ (հոգեներգործուն) նյութեր պարունակող բույսեր՝ մանր չափերով ցանելը կամ աճեցնելը՝ առաջացնում է տուգանք՝ հիսուն հազարից ութսուն հազարից դրամի չափով:

2. Սույն օրենսգրքի 2-րդ հավելվածով սահմանված թմրամիջոցներ կամ հոգեմետ (հոգեներգործուն) նյութեր պարունակող բույսեր զգալի չափերով ցանելը կամ աճեցնելը՝ առաջացնում է տուգանք՝ հարյուր հազարից հարյուր հիսուն դրամի չափով:

3. Սույն հոդվածի իմաստով թմրամիջոցների և հոգեմետ (հոգեներգործուն) նյութեր պարունակող բույսերի՝ մանր և զգալի չափեր են համարվում սույն օրենսգրքի N 2 հավելվածով սահմանված չափերը:

Հոդված 202. Գյուղատնտեսական տեխնիկան սահմանված կարգով կամ ժամկետներում հաշվառման չներկայացնելը կամ առանց վարման համապատասխան իրավունքի այն շահագործելը

1. Գործարանային արտադրության կամ ինքնաշեն գյուղատնտեսական տեխնիկան (ինքնագնաց գյուղատնտեսական մեքենան) սեփականատիրոջ կողմից սահմանված ժամկետներում հաշվառման չներկայացնելը կամ սահմանված կարգով չհաշվառված գյուղատնտեսական տեխնիկան շահագործելը՝

առաջացնում է տուգանք՝ ֆիզիկական անձի նկատմամբ տասը հազար դրամի չափով, իսկ իրավաբանական անձի նկատմամբ՝ քսան հազար դրամի չափով:

2. Շահագործող անձի կողմից սույն հոդվածի 1-ին մասով սահմանված գյուղատնտեսական տեխնիկան առանց վարման համապատասխան իրավունքի շահագործելը՝

առաջացնում է տուգանք՝ քսան հազար դրամի չափով:

3. Սույն հոդվածի 1-ին կամ 2-րդ մասով սահմանված արարքների որևէ մեկը՝ վարչական տույժ նշանակելու վերաբերյալ որոշման անբողոքարկելի դառնալուց հետո՝ մեկ տարվա ընթացքում կրկին կատարելը՝

առաջացնում է տուգանք՝ տվյալ արարքի համար սույն հոդվածի համապատասխան մասով սահմանված տուգանքի չափի կրկնապատիկի չափով:

Հոդված 203. Անասնաբուժական գործունեություն իրականացման կարգը խախտելը

1. Անասնաբուժական գործունեություն իրականացնող անձի կողմից հակաանասնահամաճարակային միջոցառումների և անասնաբուժական գործունեության գրանցամատյաններում օրենսդրությամբ սահմանված կարգով գրանցում չկատարելը՝

առաջացնում է տուգանք՝ տասը հազար դրամի չափով:

2. Անասնաբուժական գործունեություն իրականացնող անձի կողմից յուրաքանչյուր նոր գրանցված գյուղատնտեսական կենդանու անասնաբուժական անձնագրի տվյալները սահմանված ժամկետում լիազոր մարմին չներկայացնելը՝

առաջացնում է տուգանք՝ քսան հազար դրամի չափով:

3. Անասնաբուժական գործունեություն իրականացնող անձի կողմից կենդանիների վարակիչ հիվանդությունների առաջացման վտանգի, կենդանիների հիվանդացության կամ անկման դեպքում անհապաղ լիազոր մարմին չծանուցելը և հիվանդությունների կանխարգելման ու վերացման համապատասխան հրահանգներ չտալը՝

առաջացնում է տուգանք՝ ութսուն հազարից հարյուր հազար դրամի չափով:

4. Անասնաբուժական գործունեություն իրականացնող անձի կողմից կենդանիների առողջության վրա անասնաբուժական դեղամիջոցի, բժշկական պրեպարատներով հագեցած կերերի կիրառման խախտումների կամ դադարեցման ժամանակահատվածի ազդեցության մասին կենդանիների սեփականատերերին չտեղեկացնելը՝

առաջացնում է տուգանք՝ երեսուն հազարից հիսուն հազար դրամի չափով:

5. Անասնաբուժական գործունեություն իրականացնող անձի կողմից անկած կենդանիների հավաքման, ոչնչացման կամ թաղման կարգի խախտումների հայտնաբերման դեպքերի մասին լիազոր մարմին անմիջապես չտեղեկացնելը՝

առաջացնում է տուգանք՝ հիսուն հազարից հարյուր հազար դրամի չափով:

6. Անասնաբուժական գործունեություն իրականացնող անձի կողմից կենդանիների բուժման կամ զոոտեխնիկական նպատակներով հորմոնալ արտադրանքներ չկիրառելը, բետա-անտագոնիստների, թիրեոստատիկ կամ այլ անասնաբուժական դեղամիջոցների կամ անասնաբուժական միջոցների օգտագործման օրենսդրությամբ սահմանված կարգը խախտելը՝

առաջացնում է տուգանք՝ քսան հազար դրամի չափով:

7. Սույն հոդվածի 1-6-րդ մասերով սահմանված արարքների որևէ մեկը՝ վարչական տույժ նշանակելու վերաբերյալ որոշման անբողոքարկելի դառնալուց հետո՝ մեկ տարվա ընթացքում կրկին կատարելը՝

առաջացնում է տուգանք՝ տվյալ արարքի համար սույն հոդվածի համապատասխան մասով սահմանված տուգանքի չափի կրկնապատիկի չափով:

Հոդված 204. Համայնքը սպասարկող անասնաբույժի կողմից օրենսդրությամբ սահմանված պարտականությունները չկատարելը կամ ոչ պատշաճ կատարելը

1. Համայնքը սպասարկող անասնաբույժի կողմից անասնահակահամաճարակային տարեկան միջոցառումների պետական ծրագրում ընդգրկված կենդանիների վարակիչ հիվանդությունների նկատմամբ կանխարգելիչ պատվաստումներ, ախտորոշման նպատակով արյունառում կամ օրենսդրությամբ սահմանված այլ անասնաբուժական միջոցառումներ չիրականացնելը՝

առաջացնում է տուգանք՝ տասը հազար դրամից հիսուն հազար դրամի չափով:

2. Համայնքը սպասարկող անասնաբույժի կողմից կենդանիների հաշվառում, համարակալում չիրականացնելը կամ, օրենսդրությամբ սահմանված՝ կենդանիների անձնագրերի, կենդանիների հաշվառման և անասնաբուժական միջոցառումների գրանցամատյաններ չվարելը՝

առաջացնում է տուգանք՝ երեսուն հազար դրամից հիսուն հազար դրամի չափով:

3. Համայնքը սպասարկող անասնաբույժի կողմից կատարված հակաանասնահամաճարակային միջոցառումների, հայտնաբերված վարակիչ և ոչ վարակիչ հիվանդությունների վերաբերյալ տեղեկատվությունը և հաշվետվությունը լիազոր մարմնին չտրամադրելը՝

առաջացնում է տուգանք՝ երեսուն հազար դրամի չափով:

4. Համայնքը սպասարկող անասնաբույժի կողմից գյուղատնտեսական կենդանիների նախասպանդային և հետսպանդային զննում չկատարելը՝

առաջացնում է տուգանք՝ երեսուն հազար դրամից հիսուն հազար դրամի չափով:

5. Համայնքը սպասարկող անասնաբույժի կողմից անասնաբուժության ոլորտը կարգավորող օրենսդրության պահանջների խախտումների վերաբերյալ լիազոր մարմնին տեղեկատվության չտրամադրելը՝

առաջացնում է տուգանք՝ երեսուն հազար դրամի չափով:

6. Համայնքը սպասարկող անասնաբույժի կողմից կենդանիների պաշտպանությանն ուղղված անասնաբուժական գործունեություն չիրականացնելը՝

առաջացնում է տուգանք՝ երեսուն հազար դրամից հիսուն հազար դրամի չափով:

7. Համայնքը սպասարկող անասնաբույժի կողմից Հայաստանի Հանրապետության տարածքում փոխադրվող անասնաբուժական պետական վերահսկողության ենթակա ապրանքների համար անասնաբուժական ուղեկցող փաստաթղթեր չտրամադրելը՝

առաջացնում է տուգանք՝ տասը հազար դրամից հիսուն հազար դրամի չափով:

8. Սույն հոդվածով 1-7 սահմանված արարքներից որևէ մեկը՝ վարչական տույժ նշանակելու վերաբերյալ որոշման անբողոքարկելի դառնալուց հետո՝ մեկ տարվա ընթացքում կրկին կատարելը՝

առաջացնում է տուգանք՝ տվյալ արարքի համար սույն հոդվածի համապատասխան մասով սահմանված տուգանքի չափի կրկնապատիկի չափով:

Հոդված 205. Անասնաբուժական հսկման ենթակա ապրանքների շրջանառության փուլերում գործունեություն իրականացնող անձի կողմից օրենսդրությամբ սահմանված պարտականությունները չկատարելը կամ ոչ պատշաճ

1. Անասնաբուժական հսկման ենթակա ապրանքների շրջանառության փուլերում գործունեություն իրականացնող անձի կողմից հակաանասնահամաճարակային տարեկան և կենդանիների վարակիչ հիվանդությունների կանխարգելման և վերացման հրահանգներով սահմանված միջոցառումներ չիրականացված և չհամարակալված մթերատու կենդանիներ տեղաշարժելը կամ տեղափոխելը՝

առաջացնում է տուգանք՝ երեսուն հազար դրամից հիսուն հազար դրամի չափով:

2. Անասնաբուժական հսկման ենթակա ապրանքների շրջանառության փուլերում գործունեություն իրականացնող անձի կողմից գյուղատնտեսական կենդանիների անհատական ականջանշանների կամ այլ տեսակի համարակալումների հանումը կամ մեղվի փեթակների նշանների ջնջումը՝

առաջացնում է տուգանք՝ քսան հազար դրամի չափով:

3. Անասնաբուժական հսկման ենթակա ապրանքների շրջանառության փուլերում գործունեություն իրականացնող անձի կողմից առանց անասնաբուժական ուղեկցող փաստաթղթերի առկայության մթերատու կենդանիների, իսկ խոշոր եղջերավոր և միասնբակավոր անասունների դեպքում՝ նաև առանց անձնագրի տեղափոխումը՝

առաջացնում է տուգանք՝ քսան հազար դրամի չափով:

4. Անասնաբուժական հսկման ենթակա ապրանքների շրջանառության փուլերում գործունեություն իրականացնող անձի կողմից թափոնների հավաքման համար հատուկ հատկացված տեղերում անասնապահությունը, կենդանիների բուծումը կամ կերակրումը՝

առաջացնում է տուգանք՝ քսան հազար դրամի չափով:

5. Անասնաբուժական հսկման ենթակա ապրանքների շրջանառության փուլերում գործունեություն իրականացնող անձի կողմից հիվանդ կամ հնարավոր վարակակիր կենդանիների տեղափոխումը, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ այն իրականացվում է անասնաբույժի գրավոր ցուցումով կամ լիազոր մարմնի թույլտվությամբ՝

առաջացնում է տուգանք՝ ութսուն հազար դրամից հարյուր հազար դրամի չափով:

6. Անասնաբուժական հսկման ենթակա ապրանքների շրջանառության փուլերում գործունեություն իրականացնող անձի կողմից կենդանիների կերակրումը սննդի մնացորդներով, բացառությամբ այն կենդանիների, որոնք բուծվում են մորթու արտադրության համար՝

առաջացնում է տուգանք՝ քսան հազար դրամի չափով:

7. Անասնաբուժական հսկման ենթակա ապրանքների շրջանառության փուլերում գործունեություն իրականացնող անձի կողմից հասարակական արոտավայրերի կամ ջրելատեղերի օգտագործումը չհամարակալված կամ հակաանասնահամաճարակային տարեկան միջոցառումներում չներառված մթերատու կենդանիների կողմից՝

առաջացնում է տուգանք՝ հիսուն հազար դրամի չափով:

8. Անասնաբուժական հսկման ենթակա ապրանքների շրջանառության փուլերում գործունեություն իրականացնող անձի կողմից խոզերի արոտախոտային աճեցումը, կամ վերամշակված կենդանական ծագման սպիտակուցներով արոտների պարարտացումը՝ առաջացնում է տուգանք՝ երեսուն հազար դրամից հիսուն հազար դրամի չափով:

9. Անասնաբուժական դեղամիջոցների կիրառումը անասնաբուժական կրթություն չունեցող անձի կողմից՝ առաջացնում է տուգանք՝ քսան հազար դրամի չափով:

10. Անասնաբուժական հսկման ենթակա ապրանքների շրջանառության փուլերում գործունեություն իրականացնող անձի կողմից կենդանիների վարակիչ հիվանդությունների դեմ պայքարի և կանխարգելման հրահանգներով արգելված սատկած կենդանիների մաշկազերծումը, դիահերծումը կամ այդ հիվանդություններով հիվանդ կենդանիների սանիտարական սպանող կամ մորթը՝

առաջացնում է տուգանք՝ ութսուն հազար դրամից հարյուր հազար դրամի չափով:

11. Անասնաբուժական հսկման ենթակա ապրանքների շրջանառության փուլերում գործունեություն իրականացնող անձի կողմից անասնաբուժական դեղամիջոցների արտադրության համար նախատեսված անասնաբուժական դեղամիջոց հանդիսացող ակտիվ կամ այլ նյութերի կիրառումը՝

առաջացնում է տուգանք՝ երեսուն հազար դրամից հիսուն հազար դրամի չափով:

12. Անասնաբուժական հսկման ենթակա ապրանքների շրջանառության փուլերում գործունեություն իրականացնող անձի կողմից շների կամ կատուների կաշիների արտադրությունը, ներմուծումը կամ արտահանումը:

առաջացնում է տուգանք՝ երեսուն հազար դրամից հիսուն հազար դրամի չափով:

13. Սույն հոդվածի 1-12-րդ մասերով սահմանված արարքներից որևէ մեկը՝ վարչական տույժ նշանակելու վերաբերյալ որոշման անբողոքարկելի դառնալուց հետո՝ մեկ տարվա ընթացքում կրկին կատարելը՝

առաջացնում է տուգանք՝ տվյալ արարքի համար սույն հոդվածի համապատասխան մասով սահմանված տուգանքի չափի կրկնապատիկի չափով:

Հոդված 206. Կենդանական ծագման հումքի և մթերքի արտադրության, վերամշակման, պահման, փոխադրման, առևտրի, իրացման, օգտահանման և ոչնչացման կարգը խախտելը

1. Օրենսդրությամբ սահմանված՝ կենդանական ծագման սննդամթերքի հիգիենային կամ բնակչության կողմից սպառման համար չնախատեսված կենդանական ծագման արտադրանքին ներկայացվող պահանջները խախտելը՝

առաջացնում է տուգանք՝ երեսուն հազարից դրամից հիսուն հազար դրամի չափով:

2. Անասնաբուժական հետազոտման, նախասպանդային և հետսպանդային զննման չենթարկված կամ անասնահամաճարակային տեսակետից անապահով վայրերի տնտեսություններից ծագող, կամ կենդանիների կարանտինային և հատուկ վտանգավոր

վարակիչ հիվանդությունների դեպքերի կամ դրանց կասկածների հետևանքով արգելքների կամ սահմանափակումների ենթարկված կենդանիներից՝ մարդկանց կողմից սպառման համար նախատեսված կենդանական ծագման հումք կամ մթերք արտադրելը՝

առաջացնում է տուգանք՝ հիսուն հազարից հարյուր հազար դրամի չափով:

2. Օրենքով սահմանված կարգով լիազոր մարմնում չհաշվառված անձի կողմից՝ մարդկանց կողմից սպառման ենթակա կենդանական ծագման հումքի կամ մթերքի արտադրությունը, վերամշակումը կամ վաճառք իրականացնելը՝ առաջացնում է տուգանք՝ հարյուր հազար դրամից հարյուր հիսուն հազար դրամի չափով:

3. Կենդանական ծագման կողմնակի արտադրանքից ստացված՝ մարդկանց կողմից սպառման ոչ ենթակա կենդանական ծագման հումքի և մթերքի արտադրությունը, վաճառքը կամ շուկայում տեղակայումն օրենքով սահմանված կարգով լիազոր մարմնում հաշվառված հաստատություններից դուրս իրականացնելը

առաջացնում է տուգանք՝ հարյուր հազարից հարյուր հիսուն հազար դրամի չափով:

Հոդված 207. Կենդանական ծագման հումքի կամ մթերքի շրջանառության կարգը խախտելը

1. Կենդանական ծագման հումքի, մթերքի արտադրությամբ, վերամշակմամբ, առևտրով կամ իրացմամբ զբաղվող անձի կողմից անասնաբուժական դեղամիջոցով բուժվող, թիրեոստատիկ կամ բետա-ագոնիստներ ընդունած կենդանիներից մինչև դրանց ազդեցության դադարեցման ժամանակահատվածը լրանալը ստացված կամ սոմատոտրոպ հորմոնային պրեպարատներով բուժված կթու կենդանիներից կամ վարակիչ հիվանդությունների հարուցիչներ կամ անասնաբուժական դեղամիջոցի մնացորդների առավելագույն թույլատրելի չափաքանակների գերազանցում հայտնաբերված կենդանիներից ստացված արտադրանքի արտադրությունը, վերամշակումը, առևտուրը կամ իրացումը՝

առաջացնում է տուգանք՝ հարյուր հազարից հարյուր հիսուն հազար դրամի չափով:

2. Բուժիչ և զոոտեխնիկական նպատակներով հորմոնալ անասնաբուժական դեղամիջոցների, թիրեոստատիկներ կամբետա-ագոնիստների կիրառման օրենսդրությամբ սահմանված կարգը՝

առաջացնում է տուգանք՝ հարյուր հազարից հարյուր հիսուն հազար դրամի չափով:

3. Կենդանական ծագման հումքի և մթերքի, կենդանական ծագման կողմնակի արտադրանքի փոխադրումն իրականացնող լիազոր մարմնում հաշվառված ապրանքափոխադրողներ չհամարվող անձի կողմից այդ արտադրանքների փոխադրում իրականացնելը, կենդանական ծագման հումքի կամ մթերքի փոխադրում իրականացնելը ոչ համապատասխան տրանսպորտային փոխադրամիջոցներով, փոխադրմանը օրենսդրությամբ սահմանված կարգը խախտելը՝

առաջացնում է տուգանք՝ հարյուր հազարից հարյուր հիսուն հազար դրամի չափով:

Հոդված 208. Կենդանիներ պահելիս կենդանիների կամ մարդկանց համար վարակիչ հիվանդությունների դեմ պայքարի միջոցառումների իրականացման կարգը խախտելը

1. Կենդանիներ պահելիս կենդանիների կամ մարդկանց համար վարակիչ հիվանդությունների դեմ պայքարի միջոցառումների իրականացման համար օրենսդրությամբ սահմանված անհրաժեշտ պայմաններ չստեղծելը կամ կատարված հակաանասնահամաճարակային միջոցառումների մասին օրենսդրությամբ սահմանված հաշվետվություններ, անասնազվիսաքանակի արհեստական սերմնավորման, հաշվառման, շարժի վերաբերյալ տվյալներ, կենդանական ծագման մթերքի կամ հումքի, վերամշակված կերերի վերաբերյալ տեղեկատվություն, ինչպես նաև լրացակերեր տեղափոխող, պահպանող, իրացնող անձի վերաբերյալ օրենսդրությամբ սահմանված փաստաթղթերը անասնաբուժական պետական տեսուչին չտրամադրելը կամ այդ կենդանիներին չներկայացնելը՝

առաջացնում է տուգանք՝ ֆիզիկական անձի նկատմամբ՝ տասը հազար դրամի, իրավաբանական անձի կամ պաշտոնատար անձի նկատմամբ՝ երեսուն հազար դրամի չափով:

Հոդված 209. Անասնաբուժասանիտարական փորձաքննության չենթարկված կենդանական ծագման մթերքի կամ հումքի, վերամշակված կերերի, լրացակերերի, սննդում օգտագործվող սնկերի իրացումը

1. Անասնաբուժասանիտարական փորձաքննության չենթարկված կենդանական ծագման մթերքի կամ հումքի, վերամշակված կերերի, լրացակերերի կամ սննդում օգտագործվող սնկերի իրացումը՝

առաջացնում է տուգանք՝ ֆիզիկական անձի նկատմամբ՝ քսան հազար դրամի, իրավաբանական անձի կամ պաշտոնատար անձի նկատմամբ՝ երեսուն հազար դրամի չափով:

Հոդված 210. Անասնաբուժասանիտարական փորձաքննության չենթարկված կենդանական ծագման մթերքի կամ հումքի, վերամշակված կերերի, լրացակերերի արտադրությունը, վերամշակումը, պետական գրանցում չստացած անասնաբուժական դեղամիջոցների արտադրությունը, իրացումը կամ առանց ծագումը և ձեռքբերումը հավաստող փաստաթղթերի պետական գրանցում ստացած անասնաբուժական դեղամիջոցների իրացումը

1. Անասնաբուժասանիտարական փորձաքննության չենթարկված կենդանական ծագման մթերքի, հումքի, վերամշակված կերերի կամ լրացակերերի արտադրությունը, վերամշակումը, պետական գրանցում չստացած անասնաբուժական դեղամիջոցների արտադրությունը, իրացումը կամ առանց ծագումը և ձեռքբերումը հավաստող փաստաթղթերի՝ պետական գրանցում ստացած անասնաբուժական դեղամիջոցների իրացումը՝

առաջացնում է տուգանք՝ ֆիզիկական անձի նկատմամբ՝ ութսուն հազար դրամից հարյուր հազար դրամի չափով, իրավաբանական անձի կամ պաշտոնատար անձի նկատմամբ՝ հարյուր հիսուն հազարից երկու հարյուր հազար դրամի չափով:

Հոդված 211. Կենդանիների համաճարակների դեմ պայքարի առնչությամբ կարանտին սահմանելու հարցերով տարածքային կառավարման մարմինների որոշումները խախտելը

1. Կենդանիների համաճարակների դեմ պայքարի առնչությամբ կարանտին սահմանելու հարցերով տարածքային կառավարման մարմինների որոշումները խախտելը՝ առաջացնում է տուգանք՝ ֆիզիկական անձի նկատմամբ՝ տասը հազար դրամի, իրավաբանական անձի կամ պաշտոնատար անձի նկատմամբ՝ երեսուն հազար դրամի չափով:

Հոդված 212. Կենդանիների, կենդանական ծագման մթերքի և հումքի, անասնաբուժական պետական հսկողության ենթակա այլ բեռների միջազգային փոխադրումների կարգը խախտելը

1. Կենդանիների, կենդանական ծագման մթերքի կամ հումքի, անասնաբուժական պետական հսկողության ենթակա այլ բեռների միջազգային փոխադրումներ (ներմուծում, արտահանում կամ տարանցում) իրականացնելիս դրանք անասնաբուժասանիտարական փորձաքննության չենթարկելը կամ անասնաբուժական այլ կանոնները խախտելը՝

առաջացնում է տուգանք՝ ութսուն հազար դրամից հարյուր հազար դրամի չափով:

2. Պետական անասնաբուժական վերահսկողության ենթակա ապրանքների (բեռների) տեղափոխումը, ընդունումը, պահպանումը կամ իրացումը՝ առանց անասնաբուժական ուղեկցող փաստաթղթերի՝

առաջացնում է տուգանք՝ երեսուն հազար դրամից հիսուն հազար դրամի չափով:

Հոդված 213. Կենդանիների սպանդին, սանիտարական սպանդին, մորթին և գյուղատնտեսական կենդանիների փոխադրման կարգը խախտելը

1. Կենդանիների սպանդին, սանիտարական սպանդին, մորթին և գյուղատնտեսական կենդանիների փոխադրմանը օրենսդրությամբ սահմանված կարգը խախտելը՝

առաջացնում է տուգանք՝ ֆիզիկական անձի նկատմամբ՝ քսան հազար դրամի չափով, իրավաբանական անձի կամ պաշտոնատար անձի նկատմամբ՝ երեսուն հազար դրամից հիսուն հազար դրամի չափով:

Հոդված 214. Հակաանասնահամաճարակային կանխարգելիչ և հարկադիր միջոցառումների և անասնաբուժական ծառայության աշխատանքների իրականացման կարգը խախտելը

1. Հակաանասնահամաճարակային կանխարգելիչ կամ հարկադիր միջոցառումների, անասնաբուժական ծառայության աշխատանքների իրականացման ` օրենսդրությամբ սահմանված կարգը խախտելը`

առաջացնում է տուգանք` ֆիզիկական անձի նկատմամբ` երեսուն հազար դրամի, իրավաբանական անձի կամ պաշտոնատար անձի նկատմամբ` հիսուն հազար դրամից յոթանասուն հազար դրամի չափով:

Հոդված 215. Մշակաբույսերի սերմերի արտադրության, պահպանության, փոխադրման կամ վերարտադրության կարգը խախտելը

1. Մշակաբույսերի սերմերի արտադրությամբ, պահպանությամբ, փոխադրումներով, վերարտադրությամբ, իրացմամբ զբաղվող կամ հավաստագրման գործընթացն իրականացնող անձի կողմից սերմերի սորտային մաքրության, սորտային և դասային պատկանելիության փաստաթղթերի պահպանության օրենսդրությամբ սահմանված կարգը խախտելը կամ հավաստագրման ընթացակարգի, սերմնաբուծության հերթագայության, տեխնիկական կանոնակարգերի, պետական չափորոշիչների կամ սերմնաբուծության օրենսդրությամբ սահմանված պահանջների ճշգրիտ իրականացումն ու համապատասխան փաստաթղթերի ձևակերպումը չապահովելը`

առաջացնում է տուգանք ` հարյուր հազար դրամից երկու հարյուր հազար դրամի չափով:

2. Մշակաբույսերի հավաստագրված սերմերի արտադրությամբ, պահպանությամբ, փոխադրումներով, վերարտադրությամբ, իրացմամբ զբաղվող և հավաստագրման գործընթացն իրականացնող անձի կողմից սերմերի որակի փաստաթղթերում արձանագրված սորտային մաքրության, սորտային կամ դասային պատկանելիության համապատասխանությունն իրացվող սերմերի հավաստագրի համապատասխան ցուցանիշները խախտելը, սերմերի սորտային մաքրության, սորտային կամ դասային պատկանելիության ցուցանիշների փոփոխություններ առաջացնելը, սերմերի որակական ցուցանիշների փոփոխությունների վերաբերյալ սահմանված ժամկետում լիազորված մարմին համապատասխան տեղեկատվություն չներկայացնելը, կամ հավաստագրում ամրագրված ցուցանիշների և սերմերի խմբաքանակի համապատասխան փաստացի ցուցանիշների միջև անհամապատասխանության առաջացնելը`

առաջացնում է տուգանք ` հարյուր հազարից երկու հարյուր հազար դրամի չափով:

Հոդված 216. Քաղաքային համայնքների տարածքում ընտանի կենդանիներ պահելու կանոնները խախտելը

1. Քաղաքային համայնքների տարածքում ընտանի կենդանիներ պահելու օրենսդրությամբ սահմանված կարգը խախտելը`

առաջացնում է տուգանք` հինգ հազար դրամի չափով:

2. Սույն հոդվածի 1-ին մասով սահմանված արարքը, որի հետևանքով վնաս է պատճառվել այլ անձի գույքին կամ առողջությանը՝ առաջացնում է տուգանք՝ երեսուն հազար դրամի չափով:

Հոդված 217. Արգելված տեղերում գյուղատնտեսական կենդանիներ պահելը

1. Գյուղատնտեսական կենդանիների սեփականատիրոջ կողմից օրենսդրությամբ սահմանված արգելված տեղերում գյուղատնտեսական կենդանիներ պահելը՝ առաջացնում է տուգանք՝ տասը հազար դրամի չափով:

ԳԼՈՒԽ 28.

ՀՈՂՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ, ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ, ԳԵՈՂԵԶԻԱՅԻ ԵՎ ՔԱՐՏԵԶԱԳՐՈՒԹՅԱՆ, ՊԱՏՄՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ՀՈՒՇԱՐՁԱՆՆԵՐԻ ՊԱՀՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ՈԼՈՐՏՆԵՐՈՒՄ ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԻՐԱՎԱԽԱՆՏՈՒՄՆԵՐԸ

Հոդված 249. Ջրային ռեսուրսների վերաբերյալ ընդունվող ակտերի մասին հանրությանը ծանուցելու կարգը խախտելը

1. Ջրի ազգային քաղաքականության կամ ազգային ծրագրի կամ կառավարման պլանների կամ թույլտվությունների կամ ստանդարտների կամ սակագնային ռազմավարության նախագծերի վերաբերյալ հասարակության ծանուցման օրենսդրությամբ սահմանված կարգը խախտելը՝

առաջացնում է տուգանք՝ քառասուն հազար դրամից ութսուն հազար դրամի չափով:

Հոդված 250. Առանց թույլտվության ջրային ռեսուրսների և ջրային համակարգի օգտագործումը

1. Առանց ջրօգտագործման թույլտվության ջրային ռեսուրսների օգտագործումը՝

առաջացնում է տուգանք՝ ֆիզիկական անձի նկատմամբ հիսուն հազար դրամից երկու հարյուր հազար դրամի չափով, իրավաբանական անձի նկատմամբ՝ երկու հարյուր հազար դրամից չորս հարյուր հազար դրամի չափով:

2. Առանց թույլտվության՝ ոչ մրցակցային ջրամատակարարի կողմից ջրային համակարգի օգտագործումը, նոր ջրային համակարգի շինարարությունը կամ գոյություն ունեցող ջրային համակարգի վերակառուցումը՝

առաջացնում է տուգանք՝ երեք հարյուր հազար դրամից հինգ հարյուր հազար դրամի չափով:

Հոդված 251. Ջրօգտագործման և ջրային համակարգի օգտագործման թույլտվությունների տրամադրման կարգը խախտելը

1. Ջրօգտագործման կամ ջրային համակարգի օգտագործման թույլտվության տրամադրման օրենսդրությամբ սահմանված կարգը խախտելը՝

առաջացնում է տուգանք՝ ութսուն հազար դրամից հարյուր հազար դրամի չափով:

Հոդված 252. Ազատ ջրօգտագործման, հատուկ ջրօգտագործման կամ ջրային համակարգերի օգտագործման թույլտվության պահանջները խախտելը

1. Ազատ ջրօգտագործումը, որը խախտում է ջրի ստանդարտները կամ ազատ ջրօգտագործման համար նախատեսված ջուրը՝ շահույթ ստանալու նպատակով օգտագործելը՝

առաջացնում է տուգանք՝ ֆիզիկական անձի նկատմամբ ութսուն հազար դրամից հարյուր քսան հազար դրամի չափով, իրավաբանական անձի նկատմամբ՝ հարյուր հիսուն հազար դրամից երկու հարյուր հազար դրամի չափով:

2. Ջրօգտագործման կամ ջրային համակարգերի օգտագործման թույլտվության պահանջները խախտելը՝

առաջացնում է տուգանք՝ ֆիզիկական անձի նկատմամբ հիսուն հազար դրամից երկու հարյուր հազար դրամի չափով՝ թույլտվության գործողության կասեցմամբ կամ առանց դրա, կամ թույլտվության գործողության դադարեցմամբ կամ առանց դրա, իրավաբանական անձի նկատմամբ՝ երկու հարյուր հազար դրամից չորս հարյուր հազար դրամի չափով՝ թույլտվության գործողության կասեցմամբ կամ առանց դրա, կամ թույլտվության գործողության դադարեցմամբ կամ առանց դրա:

3. Ջրօգտագործման թույլտվությունն օրենսդրությամբ սահմանված կարգի խախմամբ վաճառելը կամ այլ կերպ փոխանցելը՝

առաջացնում է տուգանք՝ ֆիզիկական անձի նկատմամբ հարյուր հիսուն հազար դրամից երկու հարյուր հիսուն հազար դրամի չափով, իրավաբանական անձի նկատմամբ՝ երկու հարյուր հազար դրամից չորս հարյուր հազար դրամի չափով:

4. Ջրային համակարգի օգտագործման իրավունքի փոխանցման օրենսդրությամբ սահմանված կարգը խախտելը՝

առաջացնում է տուգանք՝ ութսուն հազար դրամից հարյուր հազար դրամի չափով:

5. Ջրային համակարգի օգտագործման թույլտվությամբ չնախատեսված ջրային համակարգի օգտագործման իրավունք ունեցող սուբյեկտի կողմից գետերը, աղբյուրները, լճերը կամ այլ ջրային ռեսուրսները ձևափոխելը կամ դրանց հունը, ափերը կամ եզրերը փոխելը,

առաջացնում է տուգանք՝ երկու հարյուր հազար դրամից չորս հարյուր հազար դրամի չափով:

6. Սույն հոդվածի 2-րդ մասով սահմանված արարքը՝ վարչական տույժ նշանակելու վերաբերյալ որոշման անբողոքարկելի դառնալուց հետո մեկ տարվա ընթացքում կրկին կատարելը՝

առաջացնում է տուգանք՝ ֆիզիկական անձի նկատմամբ հարյուր հիսուն հազար դրամից երեք հարյուր հազար դրամի չափով՝ թույլտվության գործողության դադարեցմամբ կամ առանց դրա, իրավաբանական անձի նկատմամբ՝ երեք հարյուր հազար դրամից հինգ հարյուր հազար դրամի չափով՝ թույլտվության գործողության դադարեցմամբ կամ առանց դրա:

7. Սույն հոդվածի 5-րդ մասով սահմանված արարքը՝ վարչական տույժ նշանակելու վերաբերյալ որոշման անբողոքարկելի դառնալուց հետո մեկ տարվա ընթացքում կրկին կատարելը՝

առաջացնում է տուգանք՝ երեք հարյուր հազար դրամից հինգ հարյուր հազար դրամի չափով՝ լիցենզիայի գործողության դադարեցմամբ կամ առանց դրա:

Հոդված 253. Ջրօգտագործման և ջրային համակարգի օգտագործման պայմանագրերով նախատեսված պարտականությունները չկատարելը

1. Ջրային համակարգի օգտագործողի կողմից ջրամատակարարներին կամ ջրօգտագործողներին ջրօգտագործման պայմանագրով սահմանված ռեժիմի, որակի կամ քանակի ջրով չապահովելը, ստացվող կամ հատկացվող ջրի հաշվառում չիրականացնելը՝

առաջացնում է տուգանք՝ երեք հարյուր հազար դրամից հինգ հարյուր հազար դրամի չափով:

Հոդված 254. Ջրային ռեսուրսների և ջրային համակարգերի նկատմամբ իրավունքները հաստատող փաստաթղթերի գրանցման կարգը խախտելը

1. Ջրօգտագործման թույլտվությունը, ջրային համակարգի օգտագործման թույլտվությունը կամ ջրօգտագործման իրավունքի կամ ջրային համակարգերի օգտագործման իրավունքի փոխանցման պայմանագիրը, դրանցում կատարվող փոփոխությունները, սերվիտուտը սահմանված կարգի խախտմամբ գրանցելը կամ սահմանված ժամկետում գրանցման չներկայացնելը՝

առաջացնում է տուգանք՝ ութսուն հազար դրամից հարյուր հազար դրամի չափով:

Հոդված 255. Ջրապահպան և սանիտարական գոտիների ստեղծման համար գետերի ողողահուներն ու ջրային հողերն օգտագործման տրամադրելու կարգը խախտելը

1. Ջրային համակարգերի օգտագործման իրավունք ունեցող սուբյեկտի կողմից տնտեսական գործունեության իրականացման նպատակով ջրապահպան կամ սանիտարական գոտիների ստեղծման համար գետերի ողողահուները կամ ջրային հողերն օգտագործման տրամադրելը՝ ջրօգտագործման թույլտվությամբ կամ ջրային համակարգի օգտագործման թույլտվությամբ սահմանված կարգի խախտմամբ՝

առաջացնում է տուգանք՝ երեք հարյուր հազար դրամից հինգ հարյուր հազար դրամի չափով:

Հոդված 256. Ջրօգտագործում իրականացնելիս ջրի որակին ներկայացվող ստանդարտները խախտելը

1. Ջրօգտագործման իրականացումը ջրի որակի ստանդարտների խախտմամբ՝

առաջացնում է տուգանք՝ երեք հարյուր հազար դրամից հինգ հարյուր հազար դրամի չափով:

2. Խմելու ջրի մատակարարման որակի ստանդարտները խախտելը՝

առաջացնում է տուգանք՝ երկու հարյուր հազար դրամից չորս հարյուր հազար դրամի չափով:

3. Խմելու ջրի վերամշակման կամ ջրապատրաստման օրենսդրությամբ սահմանված կարգը խախտելը՝

առաջացնում է տուգանք՝ ութսուն հազար դրամից հարյուր քսան հազար չափով:

Հոդված 257. Ջրառի և ջրային ռեսուրսներ թափվող ջրերի քանակին և որակին ներկայացվող պահանջները խախտելը

1. Սահմանված չափաքանակների գերազանցմամբ բնական ջրային ռեսուրսներից ջրառի իրականացման կամ ջրային ռեսուրսից վերցվող և այնտեղ թափվող ջրերի քանակության նախնական հաշվառման կամ ջրային օբյեկտ թափվող ջրերի որակի որոշման օրենսդրությամբ սահմանված կարգը խախտելը՝

առաջացնում է տուգանք՝ հարյուր հիսուն հազար դրամից երեք հարյուր հազար դրամի չափով:

Հոդված 258. Ջրային ռեսուրսների որակական հատկանիշները վատթարացնող գործողություններ կատարելը

1. Ջրային ռեսուրսն աղբոտումից, աղտոտումից, վարակումից, հյուծումից չպահպանելը, ջրային ռեսուրսներ առանց թույլտվության կեղտաջրերի արտահոսք իրականացնելը, ջրային ռեսուրսների ջրապահպան գոտու տարածքում օրենսդրությամբ չնախատեսված աշխատանքներ իրականացնելը կամ ջրային ռեսուրսներ ռադիոակտիվ, վտանգավոր թափոններ արտանետելը, արտահոսք կամ թաղում իրականացնելը կամ ջրային ռեսուրսներ ռադիոակտիվ, թունավոր նյութերի արտահոսքով զուգորդվող միջուկային կամ այլ տեխնոլոգիաներով պայթեցման աշխատանքներ իրականացնելը՝

առաջացնում է տուգանք՝ երեք հարյուր հազար դրամից հինգ հարյուր հազար դրամի չափով՝ թույլտվության գործողության կասեցմամբ կամ առանց դրա, թույլտվության գործողության դադարեցմամբ կամ առանց դրա:

2. Կեղտաջրերը կամ ցամաքուրդային ջրերն ընդունելու համար արգելված ջրային ռեսուրսները կամ դրանց մասերն օգտագործելը կամ կլանող հորատանցքեր կամ ջրհորներ կառուցելը՝

առաջացնում է տուգանք՝ հարյուր հիսուն հազար դրամից երեք հարյուր հազար դրամի չափով:

3. Սույն հոդվածի 1-ին մասով սահմանված արարքը՝ վարչական տույժ նշանակելու վերաբերյալ որոշման անբողոքարկելի դառնալուց հետո մեկ տարվա ընթացքում կրկին կատարելը՝

առաջացնում է տուգանք՝ չորս հարյուր հազար դրամից վեց հարյուր հազար դրամի չափով՝ լիցենզիայի գործողության դադարեցմամբ կամ առանց դրա:

4. Սույն հոդվածի 2-րդ մասով սահմանված արարքը՝ վարչական տույժ նշանակելու վերաբերյալ որոշման անբողոքարկելի դառնալուց հետո մեկ տարվա ընթացքում կրկին կատարելը՝

առաջացնում է տուգանք՝ երեք հարյուր հազար դրամից հինգ հարյուր հազար դրամի չափով:

Հոդված 259. Ջրային ռեսուրսների և ջրային համակարգերի սանիտարական պահպանման և անօտարելի գոտիների իրավական ռեժիմը խախտելը

1. Ստորերկրյա ջրերի հանքավայրերի կամ ջրատար հորիզոնների սանիտարական պահպանման գոտիները՝ սահմանված պահանջների խախտմամբ ձևավորելը կամ հորատանցք հորատելը՝

առաջացնում է տուգանք՝ երկու հարյուր հազար դրամից երեք հարյուր հազար դրամի չափով:

2. Ստորերկրյա ջրերի հանքավայրերի կամ ջրատար հորիզոնների սանիտարական պահպանման գոտիների ձևավորման նախագիծը լիազոր մարմնի հետ չհամաձայնեցնելը՝

առաջացնում է տուգանք՝ հիսուն հազար դրամից ութսուն հազար դրամի չափով:

3. Ջրային համակարգերի վիճակի վրա ազդող ինքնակամ աշխատանքներ կատարելը՝

առաջացնում է տուգանք՝ ֆիզիկական անձի նկատմամբ՝ հիսուն հազար դրամից ութսուն հազար դրամի չափով, իրավաբանական անձի նկատմամբ՝ հարյուր հազար դրամից հարյուր հիսուն հազար դրամի չափով:

4. Սանիտարական պահպանման և անօտարելի գոտիների իրավական ռեժիմը խախտելը՝

առաջացնում է տուգանք՝ ֆիզիկական անձի նկատմամբ ութսուն հազար դրամից հարյուր հազար դրամի չափով, իրավաբանական անձի նկատմամբ՝ երկու հարյուր հազար դրամից երկու հարյուր հիսուն հազար դրամի չափով:

Հոդված 260. Կեղտաջրերով գյուղտնտեսական հողատարածքների ոռոգման կարգը խախտելը

1. Կեղտաջրերով գյուղտնտեսական հողատարածքների ոռոգման օրենսդրությամբ սահմանված կարգը խախտելը՝

առաջացնում է տուգանք՝ հարյուր հազար դրամից հարյուր հիսուն հազար դրամի չափով:

2. Կեղտաջրերով ոռոգվող հողերն օգտագործման հանձնելը կամ առանց ստորգետնյա ջրերի ռեժիմի դիտարկման համակարգի օգտագործելը՝

առաջացնում է տուգանք՝ հարյուր հիսուն հազար դրամից երկու հարյուր հազար դրամի չափով:

Հոդված 261. Առանց ջրային ռեսուրսները վնասակար ազդեցությունից պահպանող սարքերի և միջոցների ջրային համակարգի օգտագործումը

1. Ջրային համակարգը, կոմունալ կամ այլ արդյունաբերական օբյեկտներն օգտագործման հանձնելը կամ դրանք շահագործելը՝ առանց ջրերի աղբոսումը, աղտոտումը, այլ վնասակար ազդեցությունը կանխող սարքերի, վերցվող կամ թափվող ջրերի հաշվառման միջոցների, անհրաժեշտ ձկնապաշտպան հարմարանքների, ջրային ռեսուրսները, ջրհավաք ավազաններն աղտոտումից պահպանող կառուցվածքների, գյուղատնտեսական կամ անասնապահական գործունեության ոլորտի համար նախատեսված սանիտարական գոտիների՝

առաջացնում է տուգանք՝ երեք հարյուր հազար դրամից հինգ հարյուր հազար դրամի չափով:

2. Սույն հոդվածի 1-ին մասով սահմանված արարքը՝ վարչական տույժ նշանակելու վերաբերյալ որոշման անբողոքարկելի դառնալուց հետո մեկ տարվա ընթացքում կրկին կատարելը՝

առաջացնում է տուգանք՝ չորս հարյուր հազար դրամից վեց հարյուր հազար դրամի չափով՝ լիցենզիայի գործողության դադարեցմամբ կամ առանց դրա:

Հոդված 262. Հիդրոտեխնիկական կառույցների անվտանգության կանոնները խախտելը

1. Հիդրոտեխնիկական կառույցներ կառուցելիս, օգտագործելիս, վերանորոգելիս, վերակառուցելիս, կոնսերվացնելիս, օգտագործումից դուրս բերելիս կամ քանդելիս անվտանգության կանոնները չպահպանելը՝

առաջացնում է տուգանք՝ երկու հարյուր հազար դրամից երեք հարյուր հազար դրամի չափով:

2. Հիդրոտեխնիկական կառույցների վթարի հետևանքով առաջացող աղետների կանխման օրենսդրությամբ սահմանված միջոցառումներ չիրականացնելը կամ ոչ պատշաճ իրականացնելը՝

առաջացնում է տուգանք՝ հարյուր հազար դրամից երեք հարյուր հազար դրամի չափով:

ԳԼՈՒԽ 31.
ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ՈԼՈՐՏՈՒՄ ՎԱՐՉԱԿԱՆ
ԻՐԱՎԱԽԱԽՏՈՒՄՆԵՐԸ

Հոդված 349. Առևտրի իրականացման (ծառայությունների մատուցման) կանոնները խախտելը

1. Առանց պիտանիության ժամկետի, պիտանիության ժամկետն անցած, ոչ ընթեռնելի պիտանիության ժամկետով, պիտանիության ժամկետի կրկնակի մակնշմամբ, պիտանիության կեղծ ժամկետի մակնշմամբ, արտադրողի կողմից նշված բնօրինակ պիտանիության ժամկետը ջնջված և նոր ժամկետի նշումով, հայերեն մակնշումը արտադրողի կողմից նշված բնօրինակ պիտանիության ժամկետի վրա փակցված ապրանքներ իրացնելը կամ իրացնելու նպատակով տեսանելի վայրում դրված լինելը՝

առաջացնում է տուգանք՝ հարյուր հազար դրամից երկու հարյուր հազար դրամի չափով:

2. Առանց համապատասխանության նշանի մակնշմամբ, սերտիֆիկատով կամ գրանցված հայտարարագրով համապատասխանության պարտադիր հավաստման ենթակա ապրանքներ վաճառելը (ծառայություններ մատուցելը)՝

առաջացնում է տուգանք՝ հիսուն հազար դրամից հարյուր հազար դրամի չափով:

3. Առևտրի, հանրային սննդի կամ կենցաղային ծառայության օբյեկտներում և առևտրի իրականացման վայրերում օրենսդրությամբ սահմանված պահանջներին բավարարող ցուցանակ չապահովելը՝

առաջացնում է տուգանք՝ քսան հազար դրամի չափով:

4. Ելնելով տվյալ առևտրի օբյեկտի առանձնահատկություններից՝ առևտրի օբյեկտն ապրանքների ընդունման, պահման և վաճառքի պայմաններն ապահովող սարքավորումներով կամ առևտրատեխնոլոգիական պարագաներով, պահեստային, վարչակենցաղային կամ ապրանքների վաճառքի նախապատրաստման համար անհրաժեշտ սենքերով չապահովելը՝

առաջացնում է տուգանք՝ քսան հազար դրամի չափով:

5. Հանրային սննդի օբյեկտը տեխնոլոգիական գործընթացն ապահովող համապատասխան սարքավորումներով կամ հանրային սննդի գործունեությունն իրականացնելու համար նախատեսված գույքով չապահովելը՝

առաջացնում է տուգանք՝ քսան հազար դրամի չափով:

6. Առևտրի օբյեկտից դուրս սզո ծիսակատարություններին վերաբերող ապրանքների նմուշներ ցուցադրելը, ինչպես նաև սզո ծիսակատարություններին վերաբերող ապրանքներ վաճառող օբյեկտների ցուցափեղկերն ու մուտքերը վարագուրապատված կամ մզավորված

ապակիներով չապահովելը՝ այնպես, որ վաճառվող ապրանքների նմուշները դրսից տեսանելի չլինեն՝

առաջացնում է տուգանք՝ երեսուն հազար դրամից հիսուն հազար դրամի չափով:

7. Հանրային սննդի օբյեկտներում առանց համապատասխան մասնագիտական կրթության կամ մասնագիտական պատրաստվածության մասին դիպլոմի կամ վկայականի՝ բարմեն, խոհարար, հրուշակագործ կամ մատուցող աշխատանքի ընդունելը կամ ներգրավելը՝

առաջացնում է տուգանք՝ երեսուն հազար դրամից հիսուն հազար դրամի չափով:

8. Կենցաղային ծառայության օբյեկտներում օրենսդրությամբ սահմանված դեպքերում առանց համապատասխան մասնագիտական կրթության կամ մասնագիտական պատրաստվածության մասին դիպլոմի կամ վկայականի կամ առանց առնվազն երկու տարվա համապատասխան աշխատանքային ստաժի կենցաղային ծառայություններ մատուցող անձի աշխատանքի ընդունելը կամ ներգրավելը՝

առաջացնում է տուգանք՝ երեսուն դրամի չափով:

9. Սննդամթերքի վաճառքով զբաղվող առևտրի և հանրային սննդի օբյեկտների աշխատողներին աշխատանքային արտահագուստի կրումը գործատուի կողմից չապահովելը՝

առաջացնում է տուգանք՝ տասը հազար դրամի չափով:

10. Գյուղատնտեսական արտադրանքի շուկաներում փորձաքննություն պահանջող գյուղատնտեսական արտադրանքի որակի ստուգման նպատակով համապատասխան սարքավորումներով հագեցված լաբորատորիայով չապահովելը՝

առաջացնում է տուգանք՝ հիսուն հազար դրամից հարյուր հազար դրամի չափով:

11. Առևտրի իրականացման վայրի կազմակերպչի կողմից առանց պայմանագրի կնքման կամ օրենսդրությամբ սահմանված պարտադիր պահանջների խախտումներով կնքված պայմանագրով վաճառատեղերը վճարովի կամ անհատույց օգտագործման նպատակով վաճառողներին տրամադրելը, ինչպես նաև առևտրի իրականացման վայրում (բացառությամբ գյուղատնտեսական ապրանքների շուկաների, կենդանիների շուկաների կամ տոնավաճառների (վերնիսաժների) ֆիզիկական անձին վաճառատեղերի տրամադրումը՝

առաջացնում է տուգանք՝ հարյուր հազար դրամից երկու հարյուր հազար դրամի չափով՝ յուրաքանչյուր տրամադրված տեղի համար:

12. Առևտրի, հանրային սննդի օբյեկտներում, սպառողական ապրանքների, գյուղատնտեսական արտադրանքի, կենդանիների շուկաներում, կրպակներում՝ օրենսդրությամբ արգելված ապրանքներ վաճառելը (հրացնելը)՝

առաջացնում է տուգանք՝ քսան հազար դրամի չափով:

13. Առևտրի օբյեկտում սննդամթերքի կամ ոչ պարենային ապրանքների, ինչպես նաև գյուղատնտեսական արտադրանքի վաճառքն՝ ըստ ապրանքախմբերի՝ առանձին բաժիններում, իսկ առևտրի իրականացման վայրերում սննդամթերքի, ոչ պարենային

ապրանքների կամ գյուղատնտեսական արտադրանքի վաճառքը՝ ըստ ապրանքախմբերի՝ տարանջատված մեկուսամասերում չապահովելը՝

առաջացնում է տուգանք՝ երեսուն հազար դրամից հիսուն հազար դրամի չափով:

14. Գործատուի կողմից առևտրի, հանրային սննդի և կենցաղային ծառայությունների ոլորտում օրենսդրությամբ սահմանված ձևի կամ կարգով անվանաքարտի կրումը աշխատողի կողմից չապահովելը՝

առաջացնում է տուգանք՝ քսան հազար դրամի չափով՝ անվանաքարտ չկրող յուրաքանչյուր աշխատողի համար:

15. Առևտրի իրականացման վայրի կազմակերպչի կողմից վաճառողներին (բացառությամբ առևտրի իրականացման վայրի տարածքում գործող առևտրի, հանրային սննդի օբյեկտների վաճառողների) օրենսդրությանը համապատասխան՝ առևտրատեխնոլոգիական սարքավորումներով, ինչպես նաև տվյալ առևտրական գործունեություն իրականացնելու համար նախատեսված այլ գույքով չապահովելը՝

առաջացնում է տուգանք՝ քսան հազար դրամի չափով:

16. Կազմակերպչի կողմից վաճառքի ցուցադրված ապրանքատեսակի վրա գնապիտակ չապահովելը, բացառությամբ սպառողական ապրանքների, գյուղատնտեսական արտադրանքի և կենդանիների շուկաներում, տոնավաճառներում (վերնիսաժներում) կամ ցուցահանդես-վաճառքի կազմակերպման վայրերում (բացառությամբ նշված վայրերում գործող առևտրի օբյեկտների) վաճառվող կամ վաճառքի ցուցադրվող ապրանքների՝

առաջացնում է տուգանք՝ տասը հազար դրամի չափով:

17. Հեղուկ վառելիքի, տեխնիկական հեղուկների կամ հեղուկացված գազերի մանրաձախ առևտրի կետերից դուրս, բացառությամբ Հայաստանի Հանրապետության կառավարության սահմանած ցանկում ընդգրկված սահմանամերձ և բարձրլեռնային բնակավայրերի, դրանց մանրաձախ վաճառք իրականացնելը՝

առաջացնում է տուգանք՝ հիսուն հազար դրամից հարյուր հազար դրամի չափով:

18. Առևտրի, հանրային սննդի, կենցաղային ծառայության օբյեկտներում և առևտրի իրականացման վայրում դրանց տեսակը հաստատված և ստուգաչափված չափման կամ ստուգաչափված ստուգիչ չափման միջոցներով չապահովելը կամ չափագիտական նորմերը խախտելը՝

առաջացնում են տուգանք՝ հիսուն հազար դրամից հարյուր հազար դրամի չափով:

19. Ցուցանակներում, ցուցափեղկերում, տեղեկատվության տրամադրման այլ միջոցներում կամ գովազդում այլ անձին պատկանող և Հայաստանի Հանրապետությունում պահպանվող ապրանքային նշանի կամ ֆիրմային անվանման օգտագործելը, եթե այդպիսի օգտագործման համար առկա չէ դրանց իրավատիրոջ կողմից օրենքով սահմանված կարգով տրված թույլտվությունը՝

առաջացնում է՝ հարյուր հազար դրամից երկու հարյուր հազար դրամի չափով:

20. Առևտրի իրականացման վայրերը, հեղուկ վառելիքի, սեղմված բնական կամ հեղուկացված նավթային գազերի մանրաձախ առևտրի կետերը օրենսդրությանը

համապատասխան կառուցված վճարովի կամ անվճար հասարակական զուգարաններով չապահովելը՝

առաջացնում է տուգանք՝ երեսուն հազար դրամից հիսուն հազար դրամի չափով:

21. Վաճառվող փաթեթավորված կամ ոչ փաթեթավորված հացի գնապիտակի վրա մեկ միավոր հացի քաշը և դրա շեղումների թույլատրելի չափերը չեն շեղվում՝

առաջացնում է տուգանք՝ տասը հազար դրամի չափով:

22. Սահմանված ժամկետներում սննդամթերքի կամ սննդային հավելումների արտադրության և շրջանառության փուլերում կատարվող գործառնությունների և դրանց իրականացման տարածքների մասին լիազոր մարմնին տեղեկատվություն չտրամադրելը՝

առաջացնում է տուգանք՝ հիսուն հազար դրամից ութսուն հազար դրամի չափով:

23. Առևտրի օբյեկտներում և առևտրի իրականացման վայրում վաճառողի (մատակարարի) կողմից մատակարարման պայմանագրով ապրանքների առքուվաճառք (մեծածախ առևտուր) կատարելու դեպքում այդ մասին ցուցանակի վրա համապատասխան տեղեկատվություն չներառելը՝

առաջացնում է տուգանք՝ տասը հազար դրամից քառասուն հազար դրամի չափով:

24. Բացօթյա առևտուր իրականացնող վաճառողի կողմից վաճառքի թույլատրված ապրանքների համար, օրենսդրությանը համապատասխան, պահման կամ վաճառքի պայմաններն ապահովող սարքավորումներով չապահովելը՝

առաջացնում է տուգանք՝ տասնհինգ հազար դրամից երեսուն հազար դրամի չափով:

25. Կշռափաթեթավորված կամ վաճառքի դրված սննդամթերքի փաթեթի կամ մեջզիր պիտակների վրա օրենսդրությամբ սահմանված նշումները չապահովելը՝

առաջացնում է տուգանք՝ տասը հազար դրամի չափով:

26. Կենցաղային ծառայության օբյեկտներում սպառողներին տեսանելի տեղում մատուցվող ծառայությունների գնացուցակը չփակցնելը՝

առաջացնում է տուգանք՝ տասը հազար դրամի չափով:

27. Ուսումնական հաստատություններում, մանկական կամ բուժկանխարգելիչ կազմակերպություններում գործող առևտրի կամ հանրային սննդի օբյեկտներում ալկոհոլային խմիչքների վաճառք իրականացնելը՝

առաջացնում է տուգանք՝ քսան հազար դրամի չափով:

28. Առաքվող հացի կամ հացաբուլկեղենի ուղեկցող հաշվարկային փաստաթղթում վառարանից արտադրանքի հանման ժամը կամ քաշը նշված չլինելը՝

առաջացնում է տուգանք՝ ֆիզիկական անձի նկատմամբ՝ երեսուն հազար դրամի չափով, իրավաբանական անձի նկատմամբ՝ քառասուն հազար դրամից հիսուն հազար դրամի չափով:

29. Տեխնիկական կանոնակարգերի պահանջներին չհամապատասխանող ապրանքներ վաճառելը, եթե չի պարունակում սույն հոդվածով սահմանված այլ վարչական իրավախախտման հատկանիշներ՝

առաջացնում է տուգանք՝ հիսուն հազար դրամից հարյուր հազար դրամի չափով:

30. Ոչ սահմանված տեղերում առևտուր անելը՝

առաջացնում է տուգանք՝ երեսուն հազար դրամից հիսուն հազար դրամի չափով:

31. Բուսական ծագում ունեցող գյուղատնտեսական արտադրանքի, բացառությամբ 0803-0805, 081050 000 ծածկագրերին դասվող արտադրանքի, ոչ սահմանված տեղերում առևտուր անելը՝

առաջացնում է տուգանք՝ տասնհինգ հազար դրամի չափով:

32. Սույն հոդվածի 1-31-րդ մասերով սահմանված արարքներից որևէ մեկը վարչական տույժ նշանակելու վերաբերյալ որոշման անբողոքարկելի դառնալուց հետո՝ մեկ տարվա ընթացքում կրկին կատարելը՝

առաջացնում է տուգանք՝ տվյալ արարքի համար սույն հոդվածի համապատասխան մասով սահմանված տուգանքի չափի կրկնապատիկի չափով:

33. Սույն հոդվածի դրույթները չեն տարածվում սննդի շղթայի փուլերում օրենսդրությամբ սահմանված պահանջների խախտումների վրա:

ՀԻՄՆԱՎՈՐՈՒՄ

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԻՐԱՎԱԽԱԽՏՈՒՄՆԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՕՐԵՆՍԳՐՔԻ ԸՆԴՈՒՆՄԱՆ

1. Ընթացիկ իրավիճակը և իրավական ակտի ընդունման անհրաժեշտությունը

Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ նոր օրենսգրքի ընդունման անհրաժեշտությունը պայմանավորված է Հայաստանի Հանրապետության Նախագահի 2012 թվականի հունիսի 30-ի «Հայաստանի Հանրապետության իրավական և դատական բարեփոխումների 2012-2016 թվականների ռազմավարական ծրագիրը և ծրագրից բխող միջոցառումների ցանկը հաստատելու մասին» թիվ ՆԿ-96-Ա կարգադրությամբ հաստատված միջոցառումների ցանկի վարչական արդարադատության և վարչական վարույթի արդյունավետության բարձրացմանն ուղղված միջոցառումների իրականացմամբ:

Հայաստանի Հանրապետությունում ներկայումս գործում է դեռևս ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի կողմից 1985 թվականի դեկտեմբերի 6-ին ընդունված Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ ՀՀ օրենսգիրքը, որում առկա բազմաթիվ թերություններից ու բացթողումներից, թերևս կարելի է առանձնացնել հետևյալները.

1. Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ ՀՀ օրենսգրքում դեռևս առկա են այնպիսի հասկացություններ, ինչպիսիք են «ԽՍՀՄ համակարգը», «սոցիալական

սեփականությունը», «սոցիալական օրինականությունը», «վարչական իրավախախտումների մասին ԽՍՀ Միության եւ ՀՀ օրենսդրությունը» եւ այլն.

2. Գործող իրավական կարգավորմամբ հստակեցված չէ իրավաբանական անձանց վարչական պատասխանատվության ինստիտուտը, քանի որ վարչական պատասխանատվություն սահմանող օրենսդրական ակտերը ընդունվում են պետական կառավարման համապատասխան ոլորտների կարգավորման համար, ինչի արդյունքում կամ դրանք անհարկի կրկնում են միմյանց, կամ՝ պարունակում են հակասություններ:

3. Ինչպես ֆիզիկական, այնպես էլ իրավաբանական անձանց վերաբերյալ վարչական իրավախախտումներին առնչվող օրենսդրության համակարգում բացակայում են վարույթի համալիր իրավական կանոնակարգում:

4. Բացակայում է տրամաբանական ներքին կապը՝ քրեական և վարչական պատասխանատվության ինստիտուտների միջև, քանի որ հաճախ միևնույն իրավախախտումը միաժամանակ ամրագրված է և որպես վարչական զանցանք, և որպես քրեական հանցագործություն:

5. Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ օրենսդրության զարգացումն առայժմ ընթացել է մեկուսացված: Մասնավորապես՝ այդ ոլորտին վերաբերող բազմաթիվ օրենսդրական ակտեր որդեգրել են միանգամայն նոր դրույթներ, որոնք թեպետ վերաբերում են վարչական պատասխանատվության ինստիտուտին, սակայն որևէ կերպ չեն արտացոլել այդ ինստիտուտի օրենսդրական դրույթները և ամրագրել են միմյանցից խիստ տարբերվող մոտեցումներ:

6. Վարչական պատասխանատվության վերաբերյալ օրենսդրությունում առկա են միջազգային իրավական չափանիշներին ակնհայտ հակասող տարաբնույթ ինստիտուտներ, որոնք հարկ է լինում վերացնել նաև միջազգային իրավասու կառույցների միանգամայն իրավաչափ միջամտության արդյունքում (բնորոշ է վարչական կալանքը, որպես վարչական տույժի միջոց կիրառելը):

7. Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ օրենսդրական ակտերը համակարգված չեն: Ընդ որում այդ թերությունը հատկապես լայն տարածում ունի իրավաբանական անձանց համար վարչական պատասխանատվություն սահմանող օրենսդրական ակտերում, որոնք, որպես կանոն, նվիրված են կառավարման այս կամ այն ոլորտում իրավահարաբերությունների կանոնակարգմանը և պարունակում են վարչական իրավախախտումների վարույթին նվիրված որոշ իրավական նորմեր:

Հիշյալ բացթողումները Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ օրենսգրքում առկա բացթողումների միայն չնչին մասն են կազմում: Գործնականում դրանք անհամեմատ շատ են, ինչը բնորոշ չէ որեւէ իրավական ինստիտուտի:

Օրենսդրության մեջ տեղ գտած լուրջ բացթողումները խիստ բացասաբար են անդրադառնում մարդու իրավունքների և ազատությունների, անձանց օրինական շահերի պաշտպանության երաշխավորվածության, նշված ոլորտում պետական կառավարման, ինչպես նաև վարչական զանցանքների վերաբերյալ գործերով արդարադատության իրականացման արդյունավետության վրա: Օրենսդրության հիշյալ բացթողումների

պարագայում իրավասու պաշտոնատար անձինք հաճախ ղեկավարվում են ոչ թե կոնկրետ իրավական դրույթներով, այլ՝ հայեցողական որոշումներով: Մտահոգող է նաեւ այն, որ վարույթի համար սահմանված բազմաթիվ անհարկի առանձնահատկությունները գործնականում խիստ բարդացնում են վարույթն իրականացնող մարմինների կողմից իրենց գործառույթների իրականացման բնականոն ընթացքը: Դրա արդյունքում անխուսափելի են դառնում յուրաքանչյուր ոլորտին համապատասխան մասնագիտական պատրաստվածություն անցնելու լրացուցիչ անհրաժեշտությունը առաջացնող անհարկի ֆինանսական և մարդկային ծախսերը:

Հաշվի առնելով այն, որ հիշյալ խնդիրները բավականաչափ ծավալուն են և համակարգային, անհրաժեշտ է ընդունել վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ նոր օրենսգրք, որը հարիր կլինի իրավական պետության արդի պահանջներին:

2. Առաջարկվող կարգավորման բնույթը

Հաշվի առնելով վերոգրյալը՝ մշակվել է Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ նոր օրենսգրքի նախագիծը: Այսպիսով, Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ օրենսգրքի նախագծում՝

1. Համակարգված սահմանվել են բոլոր վարչական իրավախախտումները, ինչպես նաև ֆիզիկական, այնպես էլ իրավաբանական անձանց պատասխանատվությանն առնչվող դրույթներ.

2. Ամրագրվել են վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ գործերով վարույթի միասնական կանոններ և պայմաններ, ինչը բխում է անձանց իրավահավասարության և տնտեսական ազատ մրցակցության սահմանադրական սկզբունքների պահանջներից.

3. Էականորեն բարեփոխվել է վարչական պատասխանատվության միջոցների շրջանակը, հստակեցվել և փոփոխվել է վարչական տույժերի համակարգը՝ հիմք ընդունելով արարքի համար պատասխանատվության համաչափության սկզբունքը.

4. Ներմուծվել են վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ վարույթի բնականոն ընթացքն ապահովող և անձանց իրավունքները երաշխավորող իրավական համարժեք ինստիտուտներ: Այդպիսիք են, օրինակ, վարույթի կասեցումը, կարճումը, վարչական հարկադրանքի հիմքերի և կիրառման պայմանների սահմանումը, սուբյեկտների շրջանակի հստակեցումը.

5. Հաշվի առնելով այն հանգամանքը, որ վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ գործերով ևս կիրառվում են հարկադրանքի միջոցներ և ֆիզիկական ու իրավաբանական անձանց իրավունքների և ազատությունների այլ սահմանափակումներ, հստակեցվել են դրանց հիմքերը, դրանց կիրառման օրինականության նկատմամբ հսկողության շրջանակներն ու պայմանները:

Այսպիսով, այս օրենսգրքի նախագիծը իրենից ներկայացնում է այդ ոլորտի բոլոր իրավահարաբերությունների կանոնակարգմանն ուղղված մեկ ամբողջական կողմնակալացված իրավական ակտ:

3. Նախագծի մշակման գործընթացում ներգրավված ինստիտուտները

Նախագիծը մշակվել է Հայաստանի Հանրապետության արդարադատության նախարարության և Եվրոպայի խորհրդի փորձագետների կողմից:

4. Ակնկալվող արդյունքը

Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ նոր օրենսգրքի ընդունմամբ բոլոր վարչական իրավախախտումները կընդգրկվեն մեկ միասնական և համապարփակ օրենսդրական ակտում: Բացի այդ, նոր օրենսգրքի ընդունմամբ էականորեն կբարեփոխվի վարչական պատասխանատվության միջոցների և վարչական տույժերի շրջանակը:

Տ Ե Ղ Ե Կ Ա Ն Ք

**Վ Ա Ր Չ Ա Կ Ա Ն Ի Ր Ա Վ Ա Խ Ա Խ Տ Ո Ւ Մ Ն Ե Ր Ի Վ Ե Ր Ա Բ Ե Ր Յ Ա Լ Հ Ա Յ Ա Ս Տ Ա Ն Ի
Հ Ա Ն Ր Ա Պ Ե Տ Ո Ւ Թ Յ Ա Ն Օ Ր Ե Ն Ս Գ Ր Ք Ի Ը Ն Դ Ո Ւ Ն Մ Ա Ն Կ Ա Պ Ա Կ Ց Ո Ւ Թ Յ Ա Մ Բ Ա Յ Լ
Ի Ր Ա Վ Ա Կ Ա Ն Ա Կ Տ Ե Ր Ի Ը Ն Դ Ո Ւ Ն Մ Ա Ն Ա Ն Հ Ր Ա Ժ Ե Շ Տ Ո Ւ Թ Յ Ա Ն Բ Ա Ց Ա Կ Ա Յ Ո Ւ Թ Յ Ա Ն
Մ Ա Ս Ի Ն**

Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ Հայաստանի Հանրապետության օրենսգրքի նախագծի ընդունման կապակցությամբ այլ իրավական ակտեր ընդունելու անհրաժեշտությունը բացակայում է:

ՏԵՂԵԿԱՆՔ

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԻՐԱՎԱԽԱԽՏՈՒՄՆԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՍԳՐՔԻ ԸՆԴՈՒՆՄԱՆ ԿԱՊԱԿՑՈՒԹՅԱՄԲ ՊԵՏԱԿԱՆ ԲՅՈՒՋԵՈՒՄ ԾԱԽՍԵՐԻ ԵՎ ԵԿԱՄՈՒՏՆԵՐԻ ԷԱԿԱՆ ԱՎԵԼԱՑՄԱՆ ԿԱՄ ՆՎԱԶՄԱՆ ՄԱՍԻՆ

Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ Հայաստանի Հանրապետության օրենսգրքի նախագծի ընդունման դեպքում պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմնի բյուջեում ծախսերի և եկամուտների էական ավելացում կամ նվազեցում չի առաջանում: